

MEMÒRIA ANY 2018

La memòria de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC) és el resum de les activitats que la Junta ha dut a terme durant l'exercici de l'any 2018, agrupades en quatre grans àmbits dedicats a l'organització i el govern, els serveis que s'ofereixen als socis, els projectes més destacats i, finalment, les jornades científiques que s'han organitzat o en què s'ha col·laborat.

A l'hora de presentar als socis el balanç de les actuacions fetes al llarg d'aquest any, els membres de la Junta volem agrair la col·laboració de tots els socis que han contribuït, tant amb els seus comentaris com amb la seva dedicació i esforç, a millorar el conjunt de l'oferta adreçada al nostre col·lectiu professional, i han mostrat interès per revitalitzar el nostre sector professional en un moment de fortes dificultats. El balanç que es presenta demostra, de totes maneres, la força del nostre col·lectiu i la variada activitat en matèria de gestió i d'activitats. Esperem que aquest document sigui del vostre interès.

Organització i govern

Estat del pressupost

El pressupost previst per a l'any 2018 era de 116.300,00 €.

La liquidació del pressupost de l'any 2018 ha obtingut uns ingressos de 170.248,96 €, mentre que les despeses han estat de 143.545,46 €. Això suposa haver tancat l'execució del pressupost amb un balanç positiu de 26.703,50 €.

Evolució tresoreria	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pressupost	114.000,00 €	169.100,00 €	108.575,00 €	203.175,00 €	109.550,00 €	229.660,00 €	116.300,00 €
Liquidació ingressos	114.564,58 €	177.002,23 €	104.238,11 €	215.070,79 €	117.061,70 €	236.023,53 €	170.248,96 €
Liquidació despeses	87.310,90 €	167.047,00 €	98.597,61 €	229.305,80 €	9.275,28 €	242.583,05 €	143.545,46 €
Total	27.253,00 €	9.954,00 €	5.640,50 €	-14.235,01€	27.786,42 €	6.559,52 €	26.703,50 €

Figura 01: Evolució de la tresoreria dels darrers anys.

El motiu d'aquesta desviació sobre el pressupost inicial el trobem en el desenvolupament del projecte «#Cuéntalo», que ha suposat 45.000 € de subvenció per part de l'Ajuntament de Barcelona i les despeses de desenvolupament del projecte que s'han cobert amb aquesta subvenció. També cal afegir-hi una desviació de 15.305,79 € d'ingressos i 2.475 € de despeses per a l'aplicació de l'auditoria del Model de Maduresa a l'Ajuntament de Sant Cugat i al Departament de Transparència de la Generalitat.

D'altra banda, també cal considerar els aspectes següents pel que fa a les despeses:

- La previsió de despesa en la partida destinada al web es va incrementar de 13.000 € a 18.189,40 €, destinats al desenvolupament del nou web i el seu manteniment al llarg de tot l'any 2018.
- La previsió de despesa en la partida destinada a la Jornada d'Estudi i Debat es va veure reduïda per la participació de ponents institucionals i una organització eficaç.

Pel que fa als ingressos, aquest any 2018 les quotes s'han mantingut estables, i representen un 42,3 % dels ingressos de l'AAC. Pel que fa a les subvencions, l'any 2018 han suposat un 42,2 % dels ingressos, i el programa de formació continuada ha generat un 4,3 % dels ingressos.

El balanç positiu del 2018 és el resultat d'un esforç de control de la despesa que es porta a terme des dels últims anys per garantir l'estabilitat de l'AAC.

Entitat	Tipus	Quantitat
CaixaBank	Compte corrent	42.399,68 €
Banc de Sabadell	Compte corrent	59.541,44 €
Banc de Sabadell	Compte termini	50.000,00 €
Banc de Sabadell	Compte corrent Congrés	25.876,28 €
BBVA	Compte corrent	23.044,59 €
Efectiu caixa		203,17 €

Figura 02: Estat dels comptes i efectiu de l'AAC el 31 de desembre de 2018.

Ingressos	262.300,00 €
Despeses	262.300,00 €

Figura 03: Resum del pressupost de l'any 2019.

Relacions institucionals

Un dels acords estratègics que s'han treballat enguany ha estat amb el Col·legi de Secretaris, Interventors i Tresorers de l'Administració Local de Catalunya. Arran de l'aprovació del Reial decret 128/2018, i a tenor de l'article 3.2.I), segons el qual els secretaris de les corporacions locals han d'assumir la superior direcció dels arxius i els registres de l'ens local, s'han fet diferents reunions de treball per assolir un marc de col·laboració entre aquest Col·legi i l'AAC. L'objectiu és disposar d'un document de requeriments i d'un programa de formació continuat perquè aquests càrrecs habilitats puguin suplir la seva manca formativa en matèria d'arxius i gestió documental amb un coneixement dels recursos i dels professionals que a Catalunya poden cobrir les seves necessitats. El marc de col·laboració s'ha establert i es preveu que durant el 2019 es puguin fer públiques les primeres recomanacions. A la vegada, es preveu la signatura d'un protocol estable de col·laboració amb aquest Col·legi.

Una part important de les activitats de relacions públiques han estat encaminades en l'organització del XVII Congrés d'Arxivística de Catalunya, que tindrà lloc a Sant Feliu de Guíxols els propers 9, 10 i 11 de maig i que es prorrogarà fins el dia 12 amb diferents activitats orientades a donar a conèixer els arxius a la ciutadania. Les trobades amb les diferents institucions van començar a Sant Feliu de Guíxols el mes de març i amb la Diputació de Girona. El 8 de juny es va signar el conveni de col·laboració amb l'ajuntament amfitrió i es van concretar els suports i compromisos per ambdues parts. En la mateixa línia s'ha treballat amb la Diputació de Girona.

Pel que fa a les relacions que des de fa anys anem mantenint amb els ens i organismes responsables de les polítiques de transparència i de l'administració digital, hem mantingut diferents trobades de caràcter formal i informal amb la voluntat de treballar plegats i col·laborar. En aquest sentit, hem mantingut un diàleg fluid per donar sol·lució a la situació en què es troba la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública per donar sortida a la manca de vocals.

També s'han mantingut trobades amb grups parlamentaris per valorar la vigència de la legislació d'arxius actual i canviar l'adscripció. En aquest sentit, es va veure més

necessari que mai implusar un Pla d'Arxius i Gestió Documental de Catalunya que permeti analitzar el model actual i donar l'impuls definitiu que l'arxivística catalana necessita per afrontar amb totes les garanties els nous reptes que tenim i els futurs. La important reunió mantinguda amb el Molt Honorable Senyor Joaquim Torra i Pla, president de la Generalitat de Catalunya, i l'Honorable Senyora Laura Borràs i Castanyer, consellera de Cultura, el 23 d'octubre ens va permetre posar damunt la taula les inquietuds de l'Associació en aquest sentit i la importància de dotar els arxius de polítiques transversals i de país. És per això que l'acord de govern de la Generalitat de Catalunya, adoptat l'11 de desembre, per dur a terme aquest Pla d'Arxius i Gestió Documental com un projecte transversal i participatiu en què hi col·laboren departaments com els de Presidència i Polítiques Digitals i Administració Pública, el vam valorar molt positivament.

Altres col·laboracions que hem tingut és amb l'ONG Innovation and Human Rights, a la qual hem facilitant una trobada i el suport necessari per poder trobar una fórmula de col·laboració per explotar dades sobre desapareguts de la Guerra Civil Espanyola.

Al llarg de l'any 2018, es van mantenir reunions amb els membres de la CEA (Coordinadora Española de Archiveros), i la Junta va decidir plantejar de manera majoritària que, com que no s'aconsegueixen els objectius per als quals va ser creada la Coordinadora, a partir del 2019 caldria dur-ne a terme la liquidació. L'AAC es manté dins la Coordinadora per complir els diferents compromisos que ja hi tenia pactats i perquè en aquests moments, donat que n'exercim la presidència, formarem part de la comissió liquidadora fins a la seva clausura definitiva.

Relacions internacionals

Reunió SPA Berlín

Del 22 al 25 de maig, l'AAC va participar en la reunió del Comitè Executiu de la Secció d'Associacions Professionals del Consell Internacional d'Arxius (SPA) a Berlín amb la presència de la Sra. Marta Munuera, que des del 2018 va passar a ser la representant permanent en substitució del Sr. Joan Soler. En la reunió, hi van participar les associacions de Xile, la Xina, França, Israel, el Canadà, Holanda, Noruega, Polònia, Senegal, els Estats Units i Alemanya. Durant aquests dies de reunions, es va discutir el paper de l'SPA dins l'ICA, la participació de l'SPA en la Conferència de l'ICA d'aquest any a Camerun, la participació de l'SPA en l'estratègia a l'Àfrica de l'ICA, l'estratègia de

comunicació de l'SPA i la preparació del Segon Festival de Cinema d'Arxius i Gestió Documental. L'AAC ha col·laborat en l'estratègia de comunicació com a administradora de webs i aportant alguna notícia a la secció de notícies de les associacions, que s'ha intentat potenciar aquest any. També s'ha format part del grup, juntament amb la Xina i el Canadà, que ha organitzat el Segon Festival de Cinema de l'ICA.

Moviments de socis

El nombre de socis en data 31 de desembre de 2018 era de:

Tipus de socis	Altes	Baixes	Total
Numeraris	6	15	399
Adherits	10	19	189
Institucionals	5	4	95
Estudiants	9	7	13
Jubilats	3	1	17
Total	33	46	713

Figura 04: Resum del moviment de socis de l'any 2018.

Serveis als socis

Pla d'activitats

L' #horarxivera

L'AAC s'ha proposat promoure l'intercanvi de coneixements i d'opinions entre els membres de la nostra professió, i també amb els professionals afins a l'arxivística i la gestió de documents, així com que aquest intercanvi es pugui fer en un ambient distès. En aquest sentit, s'ha tornat a convocar el debat a Twitter mitjançant l'etiqueta #horarxivera, el dia 6 de març, amb motiu del Dia Internacional de les Dades Obertes, amb un debat d'una hora.

Pla de formació

El programa de formació continuada de l'AAC l'any 2018 va preparar un total de 15 activitats formatives, distribuïdes en 15 edicions amb la finalitat de donar suport a les necessitats formatives dels arxivers-gestors de documents. Aquest 2018 s'han establert, a més, novetats importants en la gestió de la formació:

- **Formació per quadrimestres:** Per tal d'enfortir la qualitat i densitat d'oferta, aquest any es publica un pla formatiu per quadrimestres a fi d'intensificar l'activitat en els mesos en què hi pugui haver més possibilitat d'assistència i de millorar també la coordinació dels cursos.
- **Reforç de la formació virtual:** Atès que s'ha comprovat l'èxit dels cursos virtuals, amb assistència de tot el territori i donant fins i tot espai a socis o arxivers de fora del territori català, aquest any s'intensifica l'ús de les eines de l'aula virtual de Moodle.

A banda, per primer cop es farà ús de l'eina de WebEx per a la gestió de cursos en *streaming*. S'ha escollit aquesta plataforma per l'emulació que suposa d'un espai físic, amb capacitat per compartir escriptori, visualitzar en línia i en directe el docent, la possibilitat d'incorporar-hi l'àudio per a preguntes durant la sessió i el xat per poder iniciar un debat sense interrompre la docència. També incorpora la possibilitat de gravar el curs i poder-lo visualitzar en un altre moment, així com tenir-lo per a possibles difusions en diferit.

Els cursos virtuals oferts el 2018 han estat cinc dels quinze totals, fet que representa un 33 %. El 2019 es preveu seguir amb l'augment exponencial dels cursos virtuals.

- **Redefinició dels qüestionaris per fer-los en línia.**
- **Revisió de la llista de tipus de matèries:** Finalment, aquest any s'incorpora, com a gran novetat, una llista de matèries redefinida i estable per intentar racionalitzar i estructurar la informació de la formació continuada actual. La llista es basa en el sistema de competències extretes de les funcions dels arxius esmentats en la Llei 10/2001.

La formació s'estructura en les cinc grans àrees següents, amb les subàrees associades conseqüents:

- **Àrea de formació bàsica**
  - Autenticitat, integritat i preservació documental
  - Accés, difusió i transparència
- **Àrea jurídica**
  - Reciclatge normatiu
  - Actualització legal
- **Àrea de gestió organitzativa**
  - Planificació i direcció de projectes
  - Processos i qualitat
- **Àrea d'iniciació a l'arxivística**
  - Tècniques i eines bàsiques d'arxiu
  - Primers passos en el món laboral
- **Àrea de recerca**
  - Laboratori d'experiències
  - Innovació i transformació digital

L'estructura en àrees inclou un nou tipus de certificat, basat en la superació de l'àrea de coneixement corresponent, a banda del certificat propi per curs. Cada àrea inclou un total de tres cursos, amb un total de quinze cursos oferts. La superació de tots els cursos d'una àrea dona dret a la certificació d'aquesta, un títol que demostra la superació de

l'àrea de coneixement, entesa com a mòdul formatiu amb contingut específic que desenvolupa una competència pròpia de l'arxiver-gestor documental.

En relació amb les àrees, la definició bàsica:

- **Àrea de formació bàsica:** Aquesta àrea agrupa aquells coneixements considerats bàsics per a les competències del nostre perfil professional, com són la gestió de la informació en tot el seu ampli ventall: ingesta, classificació, descripció, preservació, accés i transparència.
- **Àrea jurídica:** Àrea destinada a l'aprofundiment o el reciclatge normatiu de tot aquell ampli espectre legal que ens pot afectar en el nostre dia a dia com a arxivers-gestors documentals. Inclou tant l'actualització legal com l'aportació d'aquelles noves normatives que redefeixen el nostre marc.
- **Àrea de gestió organitzativa:** La implicació de la gestió documental en el marc organitzatiu d'una empresa o institució és clau per al seu bon funcionament intern. En aquesta àrea s'inclouen formacions que potencien aquesta relació transversal del nostre sector amb l'organització.
- **Àrea d'iniciació a l'arxivística:** Qualsevol inici professional implica tenir presents alguns preceptes bàsics i tècniques essencials vinculades als processos d'arxiu. En aquesta àrea s'oferiran cursos destinats a pal·liar aquest dèficit inicial.
- **Àrea de recerca:** Aquesta àrea ens acosta la formació amb la innovació. La nostra professió ha d'estar en constant procés de reciclatge i actualització formativa, i oberta a noves propostes i marcs teòrics a què l'arxivística del segle XXI ha de fer front. En aquesta àrea s'inclouen cursos o experiències destinades a no desconnectar de la recerca més actual en els nostres camps d'actuació.

Assistència anual

L'evolució d'assistents des del 2011 ha estat de davallada lenta, molt vinculada al context social i econòmic, amb un augment puntual el 2014, doblant el nombre d'inscrits, període

nou amb una tendència a anar disminuint. Aquest any 2018 hem augmentat respecte a l'any anterior, amb un total de 188 inscrits, continuant l'augment ja endegat l'any anterior, i ha estat el millor any des del 2015.

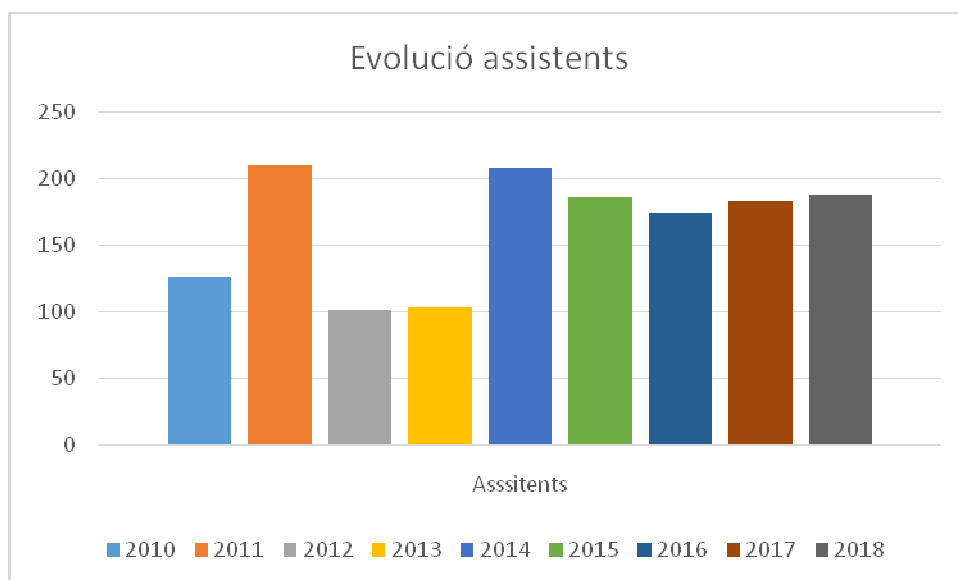

Figura 05: Gràfic de l'evolució dels assistents a activitats de formació des de l'any 2010 fins al 2018.

Cursos anul·lats

En relació amb els cursos anul·lats d'aquest 2018, cal destacar les dades següents:

- Cursos anul·lats (per manca d'inscrits):
  - 2018: 2 cursos
- Àrees en què trobem cursos anul·lats (per manca d'inscrits):
  - Gestió organitzativa
  - Iniciació a l'arxivística

En aquest sentit, s'ha reduït al 50 % l'anul·lació de cursos respecte al 2017. L'anul·lació de cursos virtuals és, a més, del 0 %, centrant-se només en els cursos presencials.

Nivells d'assistència

Per tal de poder sistematitzar l'assistència i agrupar-la en categories analitzables, s'han classificat els cursos per **nivell d'assistència** en els trams següents:

- 0: no realitzats.
- 1: fins a 5 inscrits.
- 2: de 6 a 9 inscrits.
- 3: de 10 a 14 inscrits.
- 4: de 15 a 19 inscrits.
- 5: de 20 a 29 inscrits.
- 6: a partir de 30 inscrits.

Cal tenir en compte que s'estableix que un curs és òptim a partir del nivell d'assistència 3, i la perspectiva és assolir el nivell 4 com a nivell mitjà. La mitjana del 2017 va ser de 12,2 assistents per curs, és a dir, se situa en el nivell 3. Durant el 2018, la mitjana s'ha situat en 17, assolint el nivell 4 desitjat.

Assistència per localització

En relació amb l'assistència per localització aquest 2018:

Localització	Assistents	Cursos realitzats	Mitjana de participants inscrits
Barcelona	63	5	12,6
Bellaterra	58	1	58
Virtual	67	5	13,4
TOTAL	188	11	17,09

Figura 06: Quadre de participació dels assistents.

Figura 07: Quadre d'assistents per localització.

A partir d'aquestes dades es constata que la mitjana d'inscripció als cursos és superior quan aquests es fan en un entorn virtual (cal fer l'excepció del curs de Bellaterra, que inclou també els estudiants del màster de l'ESAGED). La diferència bàsica és que la procedència de la gent que s'inscriu en l'entorn virtual és molt més extensa a escala territorial.

Assistència per temàtica

En relació amb l'assistència per temàtica, s'ha elaborat la gràfica següent a partir de les dades del 2018 (i sense comptabilitzar els cursos anul·lats):

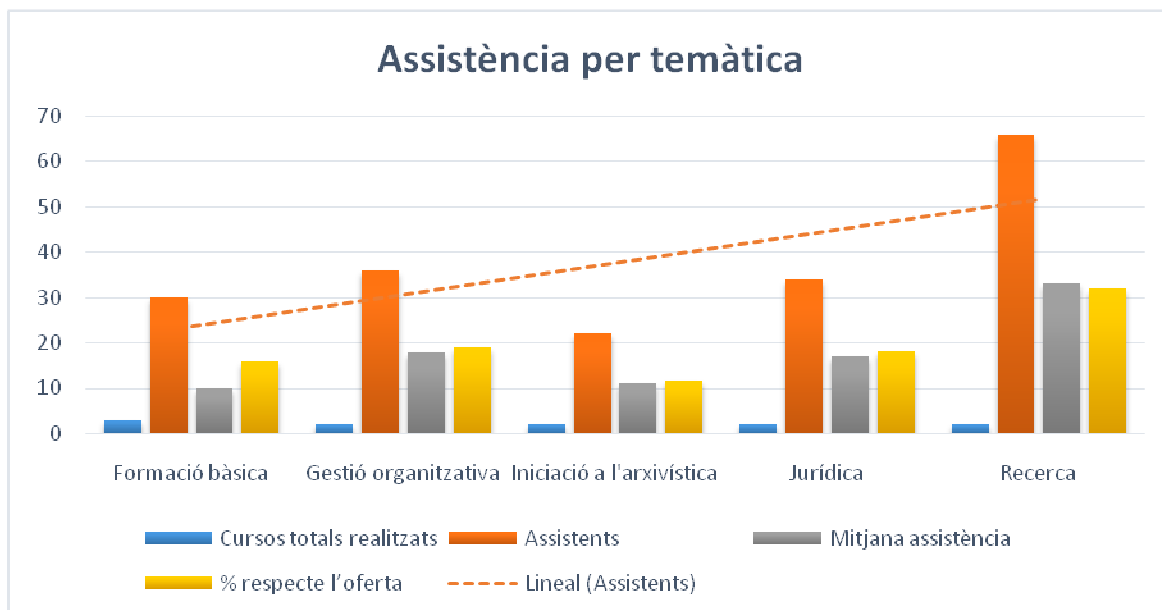

Figura 08: Quadre d'assistència per temàtica.

D'aquestes dades es pot extreure que l'assistència més alta aquest 2018 s'ha assolit en cursos destinats al tractament de l'entorn vinculat a l'administració electrònica i a les matèries relacionades amb la divulgació de la normativa legal que afecta els arxius o la gestió documental.

Relació final significativa de cursos

Finalment, es presenta la relació de cada curs amb les dades d'assistència, localització, període de docència i matèria tractada:

Codi	Nom del curs	Assistents	Lloc	Mes	Matèria
Curs 1/18	La gestió per processos	22	Barcelona	Febrer	Gestió organitzativa
Curs 2/18	El tractament arxivístic de Twitter amb Twarc. Curs de formació	9	Barcelona	Febrer	Formació bàsica
Curs 3/18	Digitalització d'emergència (com digitalitzar amb els mitjans propis d'un arxiu)	11	Virtual	Març	Iniciació a l'arxivística
Curs 4/18	Reglament europeu de protecció de dades	23	Virtual	Març	Jurídica
Curs 5/18	Taller: Formació a formadors	Anul·lat	Barcelona	Abril	Gestió organitzativa

Curs 6/18	De servei a comunitat d'arxiu. Per una estructura pública de contrapoder ciutadà	8	Virtual	Abril	Recerca
Curs 7/18	Workshop: Big data i explotació de la informació	10	Barcelona	Maig	Formació bàsica
Curs 8/18	XIII Jornada d'Estudi i Debat	80	Barcelona	Maig	Recerca
Curs 9/18	Saps quan val el que tens a l'arxiu?	11	Barcelona	Juny	Iniciació a l'arxivística
Curs 10/18	Desastres en els arxius: com actuar	11	Barcelona	Octubre	Formació bàsica
Curs 11/18	Fotos en conserva	Anul·lat	Barcelona	Octubre	Iniciació a l'arxivística
Curs 13/18	RGPD i ENS: un repte per a l'administració electrònica?	11	Virtual	Novembre	Jurídica
Curs 14/18	Laboratori d'experiències	58	Bellaterra	Novembre	Recerca
Curs 15/18	ISO 15489:2016	14	Virtual	Novembre	Gestió organitzativa
TOTAL		188*			

Figura 09: Quadre de les formacions i la gestió econòmica de les formacions realitzades l'any 2018.

*No es comptabilitzen les JEiD en relació amb la mitjana de nombre d'assistents.

En el marc de col·laboració amb l'Escola d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED), aquest any s'inicia l'experiència formativa del Laboratori d'experiències, que forma part del programa de formació continuada de l'Associació. La iniciativa busca crear un espai on compartir el coneixement, no només entre els estudiants, sinó també amb tots aquells professionals que vulguin conèixer quines són les propostes que s'han dut a terme a l'Escola en diferents àrees.

D'altra banda, també es vol posar de manifest la sortida potencial dels treballs que es realitzen a l'Escola i la connexió existent entre la teoria elaborada en un marc acadèmic i la seva translació a la pràctica.

Projecte «Arxiver-tutor»

L'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents ha promogut l'any 2018 la creació de la figura de la persona-tutora que pugui fer l'acompanyament a l'entrada en el món laboral d'aquells arxivers novells. Aquesta, sobre la base de l'experiència pròpia i en relació amb

l'experiència de la persona tutoritzada, ha d'acompanyar en el procés d'ensenyament-aprenentatge dels nous professionals. Per aquest motiu, s'ha creat l'«Arxiver-tutor», un projecte que dona compliment, a més, a l'estímul a la formació que hem volgut impulsar. Per a la regulació d'aquesta figura també s'ha confeccionat el document: [Bases per a la confecció i el funcionament de la figura de l'arxiver-tutor de l'Associació d'Arxivers de Catalunya-Gestors de Documents](#). Es pretén així afavorir el desenvolupament de les competències bàsiques de la professió adquirides en la formació superior universitària. En termes generals, cal destacar que s'entén per *arxiver-tutor* aquell professional de l'àmbit de l'arxivística i la gestió documental que, arran del coneixement adquirit per mitjà de la pràctica professional, posa aquest coneixement a la disposició d'aquelles persones que s'endinsen en la seva primera experiència professional.

La col·laboració entre arxiver-tutor i persona tutoritzada es materialitza per mitjà d'un assessorament tècnic i gratuït a distància, i té una durada de dotze mesos. Aquest projecte és per als socis de l'Associació, per tant, ambdues parts han de ser-ne sòcies. L'Associació, per la seva banda, s'encarrega de la part de supervisió, tant pel que fa a la inscripció i el contacte d'ambdues parts com quant al control de la seva finalització.

En el primer any de funcionament del projecte s'han registrat dues parelles formatives.

Formació *in company*

Durant el 2018 s'ha fet un curs de *Formació in company*, per la qual s'entén aquella que s'ofereix per a un encàrrec específic en relació amb una necessitat concreta d'una organització o un grup d'interessats. Aquest 2018 hem impartit formació a:

- Col·legi de Secretaris de Lleida:
  - A càrrec de Dolors Visa
  - Divendres 19 d'octubre
  - 4 hores
  - Formació bàsica sobre arxius (a raó del Reial decret 128/2018)

D'altra banda, s'ha contractat també una formació per fer a Menorca durant el primer trimestre del 2019.

Conveni amb ESAGED

Durant aquest 2018 s'ha tancat l'acord per al nou conveni de col·laboració amb l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents. El dia 25 d'octubre es va signar el conveni entre la [Fundació Universitat Autònoma de Barcelona \(FUAB\)](#) i l'[Associació d'Arxivers - Gestors de Documents de Catalunya \(AAC\)](#) per cooperar en el desenvolupament d'estudis específics d'arxivística a la UAB, amb la finalitat de formar experts en arxivística i gestió de documents en l'àmbit de l'administració pública i l'empresa privada.

Aquest conveni, amb una durada de tres anys renovables, comporta un finançament concedit per l'AAC destinat a la realització del [màster oficial en Arxivística i Gestió de Documents](#) i els [estudis de postgrau d'especialització](#), així com de treballs d'investigació per potenciar l'espai d'innovació i recerca de l'ESAGED.

Arran d'aquest conveni s'estableix un premi de recerca les bases del qual es desenvoluparan per tal d'aprovar-les i aplicar-les en el curs 2018-2019.

Publicacions

La DaDa

La DaDa és el nou diari digital de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, que va sortir a la llum el 23 d'abril del 2018. S'hi tracten qüestions sobre temàtica d'arxius i gestió documental. Vol ser un mitjà de comunicació de temes d'interès per als professionals del sector, però també vol arribar a altres públics.

La DaDa compta amb un Consell de Eedacció que aquest 2018 ha estat format per les persones següents: Sr. Oriol Escuté (auxiliar a l'Arxiu Central de Seguretat i Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona), Sr. Sergio Nanín (becari de l'Arxiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona), Sra. Andrea Regadera (tècnica de la Unitat de Gestió Documental del Govern d'Andorra), Sr. Sergi Borralló (tècnic de l'Arxiu General de la Diputació de Tarragona) i Sra. Núria Gómez (tècnica en gestió documental a Logisdoc). Aquest equip ha estat dirigit —fins a l'octubre del 2018— per la Sra. Laura Tienda, vocal de Publicacions de l'AAC. Des del mes de desembre la publicació està dirigida per la Sra. Elisenda Cristià (arxiviera de l'Arxiu Municipal de Reus).

El nombre d'articles publicats durant l'any 2018 ha estat de 51.

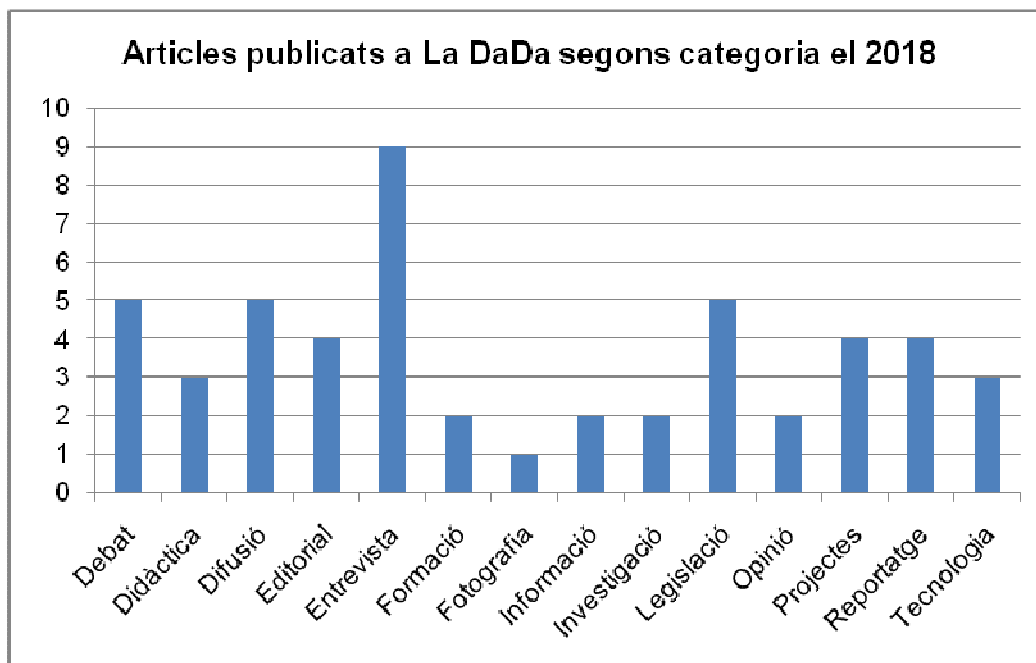

Figura 10: Articles publicats a *La DaDa* durant el 2018 per categories.

Els deu articles més llegits d'aquest any 2018, han estat:

Els arxius en temps de la <i>blockchain</i>	1.202
La caixa d'eines de gestió documental per a l'e-administració i el repertori de normes legals de l'OPC	1.131
Reportatge: #Cuéntalo: preservació, tractament i pluralització d'un fons documental social	900
Com una caravana de més de 300 camions amb documents	670
Quadre de classificació de la documentació municipal i dels consells comarcals	649
Falten arxivers. I no és una mala notícia	578
És la jornada d'Estudi i Debat que volem?	491
El patrimoni documental també existeix	463
<i>Blockchain</i> i els nous reptes	451
Somnis d'administració electrònica en matalassos de paper	428

Figura 11: Els deu articles més llegits de l'any 2018.

Revista *Lligall*

Pel que fa a la revista *Lligall*, durant l'any 2018 se n'ha publicat el número 41. Aquest número s'ha dedicat a l'àmbit de la gestió de documents, i s'hi han publicat les

investigacions de professors/es i arxiver/es que destaquen pels seus estudis en aquesta matèria.

Els articles publicats en aquesta darrera edició han estat el següents:

Presentació:

- De la gestió documental a la governança de la informació: un debat tècnic, una qüestió política, a càrrec de Joan Soler.

Dossier central:

- Noves perspectives en el camp de la gestió documental:
  - Cassie Findlay: Valoració: un instrument estratègic per a la conservació moderna de documents.
  - Corinne Rogers: Externalització de la gestió de documents al núvol: caveat emptor o caveat venditor?
  - Hrvoje Stancic: Les noves tecnologies aplicades a la gestió de documents: la cadena de blocs (*blockchain*).
  - Seth van Hooland i Mathias Coeckelbergs: Aprenentatge automàtic no supervisat per a les col·leccions d'arxius: possibilitats i límits dels models temàtics i la representació distribuïda.

Entrevista:

- Erik Ketelaar, professor de la Universitat d'Amsterdam.

Experiències:

- Aniol Maria: El tractament arxivístic de Twitter amb Twarc. Cas pràctic a partir de la proposta *documenting the now*.
- Carles Quevedo: L'arxiu com a espai polièdric. L'experiència de la residència de creació de l'Arxiu Comarcal de l'Urgell.
- Montserrat Bailac: TV3, viatge als NARA.

El *Lligall* 41 ha tingut un tiratge de 800 exemplars, els quals es van distribuir durant la Jornada d'Estudi i Debat i també es van enviar, com fem habitualment, a la resta de

membres associats mitjançant el correu ordinari. La versió digital de la revista es manté com a recurs permanent.

Com a novetat d'aquest 2018, la revista *Lligall* es fa accessible també a través de Raco (Revistes Catalanes amb Accés Obert), la qual cosa permetrà una major accessibilitat i visibilitat. Tots els articles que han estat publicats en el *Lligall* es podran consultar a l'enllaç següent: <www.raco.cat/index.php/liligall>.

Desenvolupament de la difusió i de les comunicacions

En l'àmbit de la difusió, l'acció més destacada ha estat la renovació total del web amb l'objectiu de disposar d'un nou espai virtual més funcional, autogestionable, amb un disseny actualitzat i responsiu.

L'antic web, realitzat per l'empresa Reactiva l'any 2014 a partir del programari Joomla, havia començat a generar problemes que dificultaven aspectes importants com el manteniment, la gestió de les inscripcions als cursos, entre altres coses. Per aquest motiu, a inicis del 2018 es planteja la possibilitat de construir un web nou sobre WordPress que permeti més autonomia en la seva gestió. La Junta decideix encomanar a l'empresa Reactiva el web nou, mitjançant un nou contracte específic per a aquest encàrrec que se signa el 8 de març del 2018.

Comença llavors la fase d'estructuració dels requeriments tècnics per part de l'Associació en què cada vocalia analitza el seu espai i l'actualitza. Després l'empresa desenvolupa el nou web entre els mesos de maig i setembre, i comença a funcionar el mes d'octubre del 2018.

Un dels objectius principals del projecte és el de donar millor servei a l'usuari, per aquest motiu el nou web presenta una estructura més funcional i ofereix nous serveis, com el formulari d'alta, un cercador intern que permet cercar en tots els documents incorporats a la pàgina, una nova plataforma de pagament per a cursos i activitats, etc.

Estadístiques del web:

arxivers.com	2013 (jul.-des.)	2014	2015	2016	2017	2018
Nombre de sessions	8.001	15.807	19.048	27.267	25.707	20.808
Nombre d'usuaris	4.685	8.334	10.342	13.622	13.328	11.475

Pàgines vistes	21.545	47.401	62.641	99.108	87.692	65.954
Pàgines vistes per sessió	2,68	3	3,29	3,63	3,41	3,17
Durada mitjana de la visita (minuts/sessió)	0:02:27	0:03:00	0:03:09	0:03:12	0:02:55	0:02:35
Percentatge de rebots	53,33 %	45,64 %	50,85 %	45,66 %	50,06 %	52,89 %
Percentatges de noves sessions		48,05 %	49,80 %	49,29 %	49,86 %	43,81 %

Figura 12: Estadístiques del web.

Arxifòrum

Des de finals del 2017, la Junta havia decidit no publicar més contingut propi a la llista Arxifòrum a causa de la polèmica generada per la publicació per part de la Junta del *Comunicat amb motiu dels esdeveniments produïts el dia 1 d'octubre a Catalunya*. A inicis del 2018, la Junta es va qüestionar si continuar o no la moderació de la llista, atès el gruix de feina que això suposava i la manca de recursos humans per tirar-ho endavant. També era una evidència que Arxifòrum s'havia convertit des de feia temps en una llista de distribució de notícies i activitats i havia perdut en gran manera la seva missió com a espai de debat.

Per tots aquests motius, es va decidir abandonar la moderació, no sense abans oferir-la a aquelles entitats o organismes arxivístics catalans i espanyols que se'n volguessin fer càrrec, primer a través de la Coordinadora de Asociaciones de Archiveros i després de la mateixa llista de distribució a tothom que hi era inscrit. Només dues entitats van oferir-se per seguir la moderació: Archivoz i l'Asociación de Ciencias de la Información.

Paral·lelament alguns associats van mostrar la seva inquietud per aquest oferiment i la Junta va decidir portar la decisió a l'Assemblea General de Socis que va tenir lloc el dia 30 de maig de 2018 en el marc de la XIII Jornada d'Estudi i Debat.

L'Assemblea va acabar decidint que no es traspassaria la moderació d'Arxifòrum, i que l'Associació registraria la marca Arxifòrum per, en un futur, tenir l'opció de crear una nova plataforma de debat si es considerava oportú.

Després es va produir el tancament de la llista i una negociació amb els gestors de la plataforma que allotjava Arxifòrum, REDIRIS, per recuperar tota la informació generada durant aquests anys.

Enviament regular de notícies

Al llarg de l'any 2018 s'han enviat un total de 45 *newsletters* amb les notícies i activitats de l'Associació. S'envien a socis institucionals i socis personals a través de dos enviaments diferenciats però amb el mateix contingut.

Núm.	Data	Missatge	Socis		Institucionals		Total enviats
			Enviats	% oberts	Enviats	% oberts	
1	16_01	AAC-GD Notícies 16 gener: Pla de formació continuada 2018 (novetats i cursos) i Projecte «Arxiver-tutor»	644	48,76	85	37,65	729
2	18_01	AAC-GD Notícies 18-24 gener: Curs 1/2018 Gestió per processos i adhesió DUA municipis Conca Barbe	643	40,44	85	31,76	728
3	25_01	AAC-GD Notícies 25-31 gener: Novetats Pla Formació, Curs 2/2018 Tractament de Twitter amb Twarc	642	35,67	85	25,88	727
4	01_02	AAC-GD Notícies 1-7 febrer	642	46,26	85	31,76	727
5	08_02	AAC-GD Notícies 8-14 febrer: Curs 3/2018 Digitalització d'emergència i Jornada sobre Destrucció de Documentació Pública	641	40,25	85	29,41	726
6	15_02	AAC-GD Notícies 15-21 febrer: ampliació termini curs 3 - canvi lloc jornada	639	33,65	84	29,76	723
7	20_02	AAC-GD L'Associació vol millorar, la teva opinió és fonamental: ENQUESTA ALS SOCIS	638	44,98	84	39,29	722
8	22_02	AAC-GD Notícies 22-28 febrer: Última oportunitat per apuntar-se al curs de digitalització i enquesta	638	34,95	85	29,41	723
9	01_03	AAC-GD Notícies 1-7 març: Curs 4/2018; Materials Jornada Destrucció; Inscripcions Govern Digital	639	41,16	85	30,59	724
10	08_03	AAC-GD Notícies 8-14 de març: Ampliació termini curs 4, Reglament Europeu de Protecció de Dades	638	37,93	84	32,14	722

11	15_03	AAC-GD Notícies 15-21 de març: Cursos 4 i 5, i participació arxivística en el Congrés Govern Digital	639	38,18	84	34,52	723
12	21_03	AAC-GD Notícies 21-28 de març: Curs 5 i 6, Jornada Museus Gestió Documental i Arxius, Congrés Go	639	38,97	84	28,57	723
13	28_03	AAC-GD Notícies 28 març-4 abril: Ampliació termini curs 6; Continguts Congrés Govern Digital 20	639	36,62	84	32,14	723
14	05_04	AAC-GD Notícies 5-11 d'abril: 'Arxius Oberts', campanya recollida d'imatges nou web, Jornada Museus	638	41,07	85	28,24	723
15	12_04	AAC-GD Notícies 12-18 d'abril: Curs 7 Big data i explotació de la informació; Campaña Arxius Oberts	638	42,32	85	36,47	723
16	19_04	AAC-GD Notícies 19-25 d'abril: <i>La DaDa</i> , nou diari digital de l'Associació i 'Arxius Oberts', campanya de recollida d'imatges per al nou web	638	43,26	83	32,53	721
17	23_04	AAC-GD Notícies 23 d'abril: Avui neix <i>La DaDa</i> , el nou diari digital de l'Associació	640	45,47	83	38,55	723
18	26_04	AAC-GD Notícies 25 d'abril-2 de maig: Ampliació termini curs 7, Jornades Antoni Varés, <i>La DaDa</i>	640	34,84	83	32,53	723
19	03_05	AAC-GD Notícies 3-9 de maig: Workshop sobre big data, Jornades Educació i Arxius, Avanç	640	40,78	83	30,12	723
20	08_05	AAC-GD Notícies: XIII Jornades Estudi i Debat, Programa i inscripcions	639	46,95	83	32,53	722
21	11_05	AAC-GD Notícies 11 de maig: Convocatòria Assemblea General Ordinària de l'AAC-GD	639	40,38	83	28,92	722
22	17_05	AAC-GD Notícies 17-23 de maig: XIII Jornada Estudi i Debat i Assemblea General Ordinària de l'AAC	639	40,69	83	34,94	722

23	22_05	AAC-GD Notícies 22 de maig: article <i>La DaDa</i> XIII Jornada Estudi i Debat	639	44,60	83	40,96	722
24	07_06	AAC-GD Notícies 7-13 de juny: Curs 9, Jornada Educació i Arxius, articles <i>La DaDa</i>	639	41,94	83	27,71	722
25	14_06	AAC-GD Notícies 14-21 de juny: Editorial 150, Congrés XVII Sant Feliu de Guíxols, Jornada Educac	639	47,89	82	34,15	721
26	21_06	AAC-GD Notícies 21-27 de juny: VI Jornada Educació i Arxius, articles <i>La DaDa</i>	639	42,41	82	40,24	721
27	28_06	AAC-GD Notícies 28 juny-4 juliol: <i>La DaDa</i> d'estiu - participa amb les teves reflexions	639	40,06	82	40,24	721
28	12_07	AAC-GD Notícies 12-18 de juliol: darrers articles de <i>La DaDa</i>	639	47,89	82	41,46	721
29	20_07	AAC-GD Notícies: Actualitat i propostes per al curs vinent	642	46,42	82	40,24	724
30	29_08	AAC-GD Notícies 29 d'agost: Activitats tardor	641	48,21	82	31,71	723
31	13_09	AAC-GD Notícies 13-09-2018	640	47,34	82	36,59	722
32	20_09	AAC-GD Notícies 20-09-2018: Jornades de reflexió reptes institucionals, Congrés Arxius Guerra Civil; Seminari Arxius de l'Esport, Jornades Varés i <i>La DaDa</i>	642	40,34	82	37,80	724
33	27_09	AAC-GD Notícies 27-09-2018: CURSOS AAC tardor i EDITORIAL 151	640	47,81	82	30,49	722
34	10_10	AAC-GD Notícies 10/oct: Curs 10/2018 Desastres en els arxius, com actuar	639	47,42	82	35,37	721
35	18_10	AAC-GD Notícies 18/oct: FORMACIÓ CONTINUADA 3r semestre: inscripcions obertes	642	42,83	82	47,56	724
36	19_10	AAC-GD Notícies 19/oct:	642	44,86	81	32,10	723
37	22_10	AAC-GD Notícies 22/oct: Socis, el LLIGALL 41 ja està disponible en línia	642	49,84	81	34,57	723
38	30_10	AAC-GD Notícies 30/oct: Laboratori Arxius Municipals, Curs 12	642	49,84	81	39,51	723

39	08_11	AAC-GD Notícies 8/nov: Resultats enquestes socis; Curs 14/2018: ISO 15489	640	45,94	81	40,74	721
40	15_11	AAC-GD Notícies 15/nov: #10LAM; més resultats de les enquestes socis; articles de <i>La DaDa</i> i última oportunitat d'inscripció al curs 14	640	43,75	81	35,80	721
41	21_11	AAC-GD Notícies 21/nov: PROGRAMA del Laboratori d'Arxius Municipals	640	46,25	80	46,25	720
42	29_11	AAC-GD Notícies 29/nov: Resultats enquestes socis (IV), Dossier <i>Lligall</i> 41 en anglès	640	46,41	82	42,68	722
43	05_12	AAC-GD Notícies 5/des: <i>Lligall</i> a RACO i enquesta als socis en dades obertes	640	43,91	82	37,80	722
44	13_12	AAC-GD Notícies 12/des: #Cuéntalo, anàlisi del <i>dataset</i> , Enquesta als socis (i VI) (copy 01)	639	41,47	82	36,59	721
45	20_12	AAC-GD Notícies 20/des: Editorial 152; beques Residència FABER, <i>La DaDa</i> i Bones Festes!	639	46,17	80	33,75	719

Figura 13: Resultats de l'enviament del Newsletter.

Malgrat que en la majoria de casos no s'arriba al 50 % de socis que obren els missatges electrònics, segons el sistema de correus que utilitza l'Associació, té una obertura de cada *newsletter* per sobre de la mitjana respecte a indústries similars.

<i>Newsletter</i>	Mitjana d'obertura	Mitjana d'enllaços clicats
Institucionals	34,9 %	8,8 %
Socis (numeraris, adherits, estudiants, jubilats)	43,04 %	12,8 %

Figura 14: Taula de la mitjana d'obertura.

Impuls de les activitats educatives

Enguany l'esforç de l'impuls de les activitats educatives s'ha concentrat en les Jornades d'Educació i Arxius realitzades el mes de juny a la Universitat de Barcelona. El contingut d'aquesta tasca el podreu trobar en l'apartat de *Jornades científiques* d'aquesta memòria.

Impuls de les activitats de recerca

El treball impulsat ha estat per avançar en projectes que aportin innovació i nous coneixements al paradigma arxivístic.

El 2018, en concret, hem centrat la nostra activitat entorn del projecte «#Cuéntalo». Així, el 26 d'abril es donava a conèixer la sentència del cas de «La Manada». Dos dies després, Cristina Fallaràs (@LaFallaras) va publicar el primer tuit amb l'etiqueta #Cuéntalo, que animava a visibilitzar casos d'abusos i violacions per part de les dones que n'haguessin estat víctimes. A partir del 30 d'abril, dos dies després del primer tuit, ja es va iniciar la seva captura per part d'Aniol Maria, membre del Grup de Treball Dades i Transparència de l'AAC, aprofitant l'experiència prèvia de l'AAC amb altres etiquetes anteriors (#NoTincPor, #CatalanReferendum, etc.). En total, la fase de captura es va allargar del 30 d'abril al 16 de maig, i el 28 d'aquell mes es va dur a terme la conversió a diversos formats del *dataset* resultant. La primera peça sobre el projecte [es va publicar](#) a *Nació Digital* el 20 de juny i va ser elaborada per Karma Peiró.

En aquest moment, ja s'havia estat treballant en l'elaboració d'un marc teòric i metodològic per desenvolupar un futur arxiu participatiu. Com a resultats publicats, disposem d'un article, del 25 de juliol a [LaDada](#), en què es resumia el model d'arxiu participatiu que es pretén crear al llarg del projecte. També el 17 de desembre, aquest cop des del diari *Público*, es va insistir en els aspectes teòrics i metodològics des del punt de vista arxivístic, amb el títol [#Cuéntalo: de big data a contrapoder social](#).

Pel que fa a l'anàlisi de dades, atès el volum de l'etiqueta (gairebé tres milions de tuits), es va contactar amb el Barcelona Supercomputing Center (BSC-CNS) per tal d'analitzar, visualitzar i comunicar el contingut, el context i la provenença dels tuits, mitjançant el seu tractament automatitzat. La primera reunió amb Fernando Cucchiatti i el seu equip es va produir el 29 de juny. En concret, calia tenir en compte les tasques següents: anàlisi estadística completa del *dataset*, inclosa la geolocalització dels tuits; estudi i classificació del contingut del *dataset* emprant tècniques de processament de llenguatge natural i *deep learning*; disseny gràfic, UX i programació de pàgina web incorporant-hi dades estadístiques; conceptualització, disseny i programació de visualització de les dades resultants en un web interactiu. En aquest àmbit, també s'hi va afegir la col·laboració de la Sra. Karma Peiró, periodista especialitzada en dades, qui va assumir i col·laborar en les tasques següents: ajut en la neteja de les dades capturades i conceptualització

narrativa en l'anàlisi dels tuits. En paral·lel, es van dur a terme reunions institucionals, com ara amb l'Institut Català de les Dones, el 25 de juny, o l'Ajuntament de Barcelona, el 27 de juliol. També es va consolidar l'equip complet amb la incorporació de la periodista, la Sra. Cristina Fallarás, impulsora de l'etiqueta.

El 24 de desembre del 2018, la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar concedir una subvenció directa i de caràcter excepcional a l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC) per valor de 45.000 € per a *#Cuéntalo: projecte tecnològic per a una memòria de les dones*, d'acord amb la sol·licitud presentada per l'AAC el 21 de novembre d'aquell mateix any.

Els resultats globals del projecte es poden consultar en el web <www.proyectocuentalo.org>, que es va presentar públicament el 13 de desembre, durant la roda de premsa que va tenir lloc al Teatro del Barrio, a Madrid. Podem considerar tot un èxit mediàtic el projecte, tal com mostra l'apartat de premsa del blog del projecte «#Cuéntalo» (<http://blog.proyectocuentalo.org/resumen-de-prensa/>). Especialment, entre els dies 13 i 17 de desembre, en què trobem el ressò del projecte en totes les cadenes estatals (TVE, A3, LA SEXTA, CUATRO, T5), així com els diaris més rellevants (*El País, La Vanguardia, ABC, El Mundo...*). També, fins i tot, en trobem eco a diverses capçaleres tant nord-americanes com llatinoamericanes.

Des de la Vocalia de Recerca hem de fer una valoració molt positiva d'aquest projecte, ja que ha permès, per primer cop a casa nostra, tractar arxivísticament un fons documental social més enllà de la captura inicial. Esperem poder continuar desenvolupant les següents fases en el futur, si bé ara per ara no està garantits ni el finançament necessari ni la implicació institucional de cap centre d'arxiu que ho pugui liderar.

Milliores dels serveis per als socis

Definició i concreció de la carta de serveis que l'AAC ofereix als seus associats. La carta de serveis s'ha penjat a l'espai <<https://arxivers.com/associat/avantatges-per-als-associats/>> del web de l'AAC. És la que es presenta tot seguit.

L'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya ofereix avantatges exclusius i descomptes per als seus associats.

Avantatges exclusius en:
Servei d'atenció laboral a l'associat

Servei d'ocupació i ofertes laborals
Projecte «Arxiver-tutor»
Revista <i>Lligall</i>
Descomptes en:
Formació continuada
Congressos i jornades
Empreses col·laboradores

Figura 15: Millores dels serveis als socis 1.

També s'han definit i concretat les funcions que l'AAC fa per defensar i promoure la professió. I es presenten en l'espai següent del web de l'AAC: <<https://arxivers.com/associat/defensa-i-promocio-de-la-professio/>>. Aquestes funcions són les següents:

L'associació:
Representació internacional
Formació:
Formació continuada
L'Aula Virtual
Campanyes
Món laboral:
Retribucions professionals
Observatori del mercat laboral
Recursos laborals
Activitats
Espai empresa:
Canal empresa
Publicacions:
Revista <i>Lligall</i>
La Dada
Congressos i jornades
Educació
Recerca:
Model de maduresa
Recursos
Recull de legislació
Documentació tècnica
Canal notícies
Xarxes socials

Figura 16: Millores dels serveis als socis 2.

L'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya treballa per defensar i promoure la professió i el conjunt global de professionals que la conformen.

El març del 2018 l'AAC envia una enquesta als socis, formada per una bateria de 103 preguntes, amb el propòsit de servir millor els interessos dels socis així com els de la professió. Desenvolupem aquesta qüestió en el punt *Enquesta als socis*, aquí només volem apuntar les millores i els canvis que l'AAC s'ha plantejat i ha dut a terme, gràcies a les opinions i peticions dels socis:

- Canviar el web de l'AAC, adaptar-lo al format responsiu, millorar-ne la classificació, l'organització dels continguts i el disseny.
- Canviar el Butlletí de l'AAC, en format PDF, pel diari digital *La DaDa*, que és en format blog i permet la interacció i l'opinió dels lectors.
- Canviar l'espai de debat en línia a Arxifòrum per un espai de l'AAC a LinkedIn.
- Augmentar la formació oferta per l'AAC mitjançant l'Aula Virtual.

L'enquesta ha proporcionat molta informació referent a les necessitats, demandes i inquietuds dels associats. Enguany només hem millorat els punts que acabem de relacionar, però continuarem treballant per tal de donar resposta a totes les demandes.

Col·laboració AAC i empreses patrocinadores

Atès que l'AAC és l'ens líder a Catalunya en l'àmbit de la gestió documental i l'arxivística, qualsevol empresa que s'hi associa disposa del benefici d'estar connectada al sector i als seus professionals, per donar-se a conèixer i promocionar la seva marca i els seus serveis. A fi i efecte de potenciar aquest gran valor, s'ha creat el Canal Empresa, un nou espai web per donar més visibilitat als socis institucionals i establir canals de comunicació amb la resta d'associats perquè puguin conèixer els seus serveis, productes i novetats més importants. Partint d'això, s'ha millorat la presència de les seves marques al web i als diferents productes comunicatius de l'Associació (logotips més destacats, targetes de contacte, etc.).

S'ha ofert, com cada any, la possibilitat de col·laborar i participar en les jornades tècniques i especialitzades que ofereix l'Associació, i s'han realitzat diverses reunions amb els associats institucionals per explorar noves vies de col·laboració.

Impuls de les millores professionals

Durant l'any 2018, s'ha treballat per definir un perfil de lloc de treball adequat per a la majoria d'arxius municipals mitjançant la convocatòria de places o la creació de noves places on hi mancaven, sempre sota el criteri de: «1 arxiu = 1 arxiver/a».

El febrer del 2018, es van entregar tant un primer model de fitxa de perfil com un model de bases a l'Ajuntament de Ripollet, per a la propera convocatòria i l'adequació d'un lloc tècnic superior d'arxiu i gestió de documents. Es van fer arribar les bases i el temari. Respecte a la fitxa de lloc de treball, el primer esborrany s'ha anat perfilant fins a l'actualitat.

L'Observatori com a plataforma web va quedar definit durant els primers mesos de l'any. Mancava la preparació tècnica de l'enquesta que la nodriria de dades. Està dissenyada per mostrar les dades de forma gràfica, generant resultats de forma automatitzada i simple. El projecte va quedar en suspens en prioritzar-se els treballs en el nou web i per diversos problemes aliens a l'AAC, com ara la marxa de la persona encarregada del projecte a l'empresa contractada.

Paral·lelament, a finals d'any es va proposar un nou projecte, a mitjà/llarg termini, de creació de fitxes dinàmiques en un entorn web. Aquestes seguiran el model de temari proposat per l'AAC. Aquest servei, exclusiu per a associats/ades, permetrà accedir a informació bàsica per preparar-se oposicions, entrevistes laborals o, simplement, per a la feina diària de la professió. També podrà ser un producte que interessi a empreses o a actors públics (com secretaris/àries generals de l'administració local) en aportar material per a l'elaboració de proves.

Gestió dels perfils professionals dels associats

A la fi del 2018 es gestionen un total de 617 usuaris actius a la plataforma de la borsa de treball. Actualment, hi ha 72 perfils professionals, quan el 2017 n'hi havia 58. Tot i el creixement dels perfils, diversos problemes tècnics han fet que el servei no hagi estat una opció atractiva, amb un ús esporàdic.

Actualment, fan ús de la borsa de treball 30 empreses i institucions. A més de les sol·licituds laborals d'empreses i institucions, s'ha donat resposta a 17 dubtes, peticions o consultes de diverses d'empreses i institucions. Les empreses i institucions han iniciat sessions per accedir als perfils actius de la borsa de treball un mínim de 20 vegades, fet que denota el poc ús de la plataforma per cercar candidats/es.

Durant l'any 2018, s'han resolt 53 consultes a associats/ades, la major part referents a la web de la borsa de treball o al servei d'alerta, però també relatives a dubtes laborals diversos o peticions de defensa de la professió.

Ofertes laborals

Durant l'any 2018, la web de la borsa de treball ha patit diversos problemes tècnics que han demorat excessivament la seva resolució. Entre ells, la impossibilitat de pujar un nou currículum al perfil (en cas de fer ús de l'opció del perfil), el que no permetia l'actualització de les dades professionals dels potencials usuaris. Per aquest motiu, la plataforma no ha estat utilitzada ni per arxivers/es en cerca de feina, ni per empreses per cercar candidats/es, accions que s'han realitzat segons les ofertes publicades, el servei d'alertes o en accions directes per part del vocal de Treball. Els problemes tècnics s'han de corregir pràcticament a finals d'any i el 2019 plantejarem un seguit de millores per potenciar el web.

L'any 2018 s'han publicat un total de 91 ofertes laborals, fet que suposa una disminució important respecte a l'any anterior. En canvi, s'han rebut 45 peticions d'altres d'usuaris en el servei de la borsa de treball, cinc més que l'any 2017. Cal dir que 29 d'aquests 45 no s'han activat en tractar-se de persones que no són associades, ja que el servei de borsa de treball és exclusiu dels associats.

En el servei d'alerta d'ofertes, que consisteix en una llista de *mailing* que alerta de les noves ofertes laborals, es constaten un total de 177 usuaris davant els 162 de l'any 2017. El 75 % de les persones que reben el servei d'alerta obren el missatge electrònic i aproximadament un 20 % selecciona alguna de les ofertes.

En les ofertes publicades, s'han prioritzat les corresponents a l'àmbit territorial de Catalunya. Com ja es va indicar l'any 2017, aquesta priorització respon al fet que les ofertes externes poden ser consultades fàcilment a través del Directori de cercadors d'ofertes laborals (<<http://treball.arxivers.com/recursos>>).

En una gran part de les ofertes, se segueix la tendència a no indicar la retribució aproximada o acurada. Del total d'ofertes laborals, 34 provenen del sector privat, les quals suposen un 31 % del total. Semblaria, doncs, que s'ha mantingut la tendència de l'any 2017 en la creació de treball des de l'àmbit públic, tot i una certa desacceleració que semblaria revertir-se, en part, amb els processos d'estabilització de temporals i interins a partir de la Llei de pressupostos estatals publicada l'estiu del 2018. S'adverteix,

igualment, un manteniment de la creació de llocs de treball temporals i no definitius/fixos. En general, tant en l'àmbit públic com en el privat, predominen els contractes temporals i els d'obra i serveis.

Accions en defensa dels associats

Durant l'últim trimestre de l'any, l'AAC es va reunir amb l'ESAGED i el grup d'alumnes del grau d'arxivística que defensen l'equiparació amb l'actual màster per tractar la resposta a la demanda dels segons. L'AQU (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya) va resoldre que l'única fórmula per equiparar el grau al màster seria amb un procés de retitulació. Això, a la pràctica, significaria tornar a cursar crèdits i pagar-ne un elevat nombre que, tot i haver estat cursats en el passat, no es poden convalidar. El cost de la retitulació es presenta com a inadmissible en molts casos i l'AAC es reafirma en la seva posició de defensar l'equiparació del grau amb el màster en qualsevol procés d'oposició que es convoqui.

Seguiment de processos selectius públics

El 2018, l'AAC ha presentat recurs davant processos selectius a diferents administracions públiques:

- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.
- Institut Català de la Salut.
- Ajuntament de Barberà del Vallès.
- Ajuntament d'Altafulla.

Els recursos han estat motivats perquè les ofertes limitaven l'accés a unes titulacions concretes, obviant que la nostra professió té titulacions d'origens ben diversos. També s'ha presentat recurs quan l'oferta descrivia tasques de titulat superior, però es volia cobrir amb una categoria professional inferior.

Desgraciadament, la nostra acció no sempre ha estat escoltada, tot i que el seguiment ha permès obrir vies de diàleg per reconduir contractacions futures.

D'altra banda, l'AAC ha participat aportant membres al tribunal per seleccionar places d'arxiver a la Sindicatura de Comptes de Catalunya i al Consell Comarcal del Gironès.

Projectes destacats

Maduresa de gestió documental i transparència

El Model de Maduresa és un producte creat el 2016 per oferir una auditoria a les entitats públiques que ho desitgin que els permeti avaluar l'estat de la seva gestió documental i l'orientació d'aquesta a la promoció de l'accés a la informació i a la transparència corporativa. Enguany la versió del 2016 ha estat actualitzada amb la incorporació de diversos indicadors nous que han d'avaluar la política corporativa de l'empresa amb els núvols que solen contractar i avaluar la publicació o l'accés transparent als algoritmes que utilitzen.

Aquest any s'han fet dues auditories: una a l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i una altra al departament responsable de les polítiques de Transparència de la Generalitat de Catalunya. Els resultats han estat molt satisfactoris pel que fa a la posada en pràctica del Model a fi i efecte d'observar-ne la funcionalitat. Els dos ens públics han mostrat la seva satisfacció amb l'avaluació realitzada i han pogut observar un ampli marge de millora en els seus sistemes, que el Model permet estimular i potenciar. Ambdues auditories han permès també la incorporació d'ingressos no previstos al pressupost de l'AAC que han estat revertits a les persones i auditories i cap al mateix funcionament ordinari de l'AAC.

El Model s'ha promocionat en diversos canals, tant catalans com estatals. Així, s'ha presentat una ponència al Congrés de Govern Digital fet el mes de març a Barcelona, una altra ponència al Congrés Internacional de Transparència celebrat a Cadis i s'ha publicat un article a El Consultor de los Ayuntamientos. En el dia d'avui també es preveu la traducció del Model en versió castellana i anglesa.

Macroenquesta als socis

L'AAC, mitjançant la seva Junta, es planteja l'avaluació i la millora contínua dels seus serveis, perquè vol servir adequadament els interessos dels seus socis i sòcies, vol ajudar-los i, en definitiva, vol ser el vehicle mitjançant el qual puguin informar-se, queixar-se o reciclar-se sobre la professió. Per això, l'AAC convida a respondre a una enquesta als seus socis i sòcies, durant el mes de març del 2018, per tal que puguin expressar què

en saben, què opinen i què esperen de l'Associació, així com què opinen de l'estat de la professió. L'enquesta està formada per una bateria de 103 preguntes, es fa arribar als 722 socis de l'AAC i se n'obtenen 128 respostes.

Pel que fa als resultats, en volem destacar el següent: els socis que han respost corresponen a un perfil de professional que treballa amb feina estable per al sector públic; té entre 46 i 55 anys, i porta més de 12 anys com a soci de l'AAC. Entre els punts més valorats pels enquestats, hi ha el *Lligall*, la iniciativa «Arxivem el moment» i el projecte d'adhesió a la DUA. I no hi ha res valorat malament. Pel que fa a les accions de defensa de la professió, més de la meitat diuen que coneixien l'acció duta a terme arran de l'aprovació de la Llei de transparència i la iniciativa de canviar la dependència del SAC. D'aquests, la meitat expressen que els ha agradat aquesta última iniciativa, però que no s'ha aconseguit res amb l'acció. Gairebé tres quartes parts opinen que s'hauria de canviar la dependència.

Pel que fa al web, al 90 % els agrada i la majoria l'han fet servir per a accions formatives, per al *Lligall*, per als manuals de didàctica i per trobar feina. Però també cal destacar que els enquestats noten que no hi ha gaire diferència entre la part privada i pública, i que s'ha de facilitar l'accés a la part privada. Pel que fa a les publicacions, el *Butlletí* el troben interessant, però els sembla «antic», volen que siguin píndoles informatives més petites. A més, volen menys propaganda de l'Associació i més sobre la professió. El Twitter està ben valorat, mentre que el Facebook és poc seguit i el *newsletter* el troben molt interessant. Pel que fa a l'Arxifòrum, hi ha un 54 % dels enquestats que estan apuntats a Arxifòrum i 53 persones hi entren, però la majoria de la gent el vol tancar i crear debats temàtics.

En relació amb la possibilitat de modificar el nom de l'Associació i l'opinió que tenen les associades i els associats sobre aquesta qüestió, el 91 % respon que els agrada el nom. Hi ha una petita part que expressa la seva voluntat d'ajuntar-se amb bibliotecaris i documentalistes. Pel que fa a la possibilitat de convertir-se en col·legi, hi ha la idea que això ens donaria més força com a professió. En relació amb els estatuts de l'Associació, la gent proposa eliminar la diferenciació entre socis numeraris i adherits, i que donem a conèixer més els estatus.

Pel que fa a les activitats que duu a terme l'Associació, el 84 % han assistit al Congrés i les dues últimes edicions han estat d'interès. Entre les propostes que la gent fa per a pròximes edicions, destaquen la preservació digital, la justícia social mitjançant

documents o les sinergies amb altres professions. El 67 % han anat a alguna de les Jornades d'Estudi i Debat, però ningú no fa propostes de temes per a les properes edicions.

En relació amb l'àmbit econòmic de l'Associació, el 89 % comenten que s'utilitzen correctament els diners, però que potser caldria més avantatges per als socis i productes derivats. El 81 % consideren que la quota és justa i que si s'augmentés un 58 %, estarien d'acord si se n'explica el motiu. Pel que fa a les col·laboracions amb altres sectors i professions, la gent diu que sí que ho coneixen, i la majoria creu que són útils, però que també s'hauria de col·laborar amb informàtics, advocats, periodistes, plataformes ciutadanes i associacions empresarials.

El 91 % pensen que l'Associació fa una bona tasca en defensa de la professió, però que s'ha de vetllar per l'intrusisme professional i perquè hi hagi més sensibilització pels arxius petits. Finalment, l'Associació és valorada amb un 4/5 pel 42 %, amb un 3/5 pel 30 % i amb un 5/5 pel 13 %. S'afegeix que hi ha una part dels enquestats que estan interessats a obtenir de l'Associació temaris per a oposicions. Pel que fa a la formació, majoritàriament la gent està satisfeta, però hi ha alguna crítica sobre la comoditat de la sala de formació i la petició de descentralització. Hi ha un 70 % que aproven l'ús de l'Aula Virtual.

Els resultats s'han difós mitjançant dues vies: la primera, a l'Assemblea General de socis del dia 30 de maig del 2018, duta a terme a la sala d'actes del Museu Marítim de Barcelona, i la segona, molt més massiva i específica, mitjançant una campanya de difusió dels resultats via web de l'AAC i les seves xarxes socials. A l'espai següent del web <<https://arxivers.com/lassociacio/lacc-gd-transparent/enquestes-als-socis/>> es poden veure els resultats sintetitzats i agrupats mitjançant nou infografies. Cada una d'elles s'ha ofert en tres llengües diferents per tal de fomentar-ne la major difusió i transparència possibles: en català, en castellà i en anglès. Per aquest mateix motiu s'hi ofereixen els resultats en format de dades obertes. Tot plegat s'ha dinamitzat amb una campanya de difusió a Twitter, Facebook i LinkedIn, en què s'han aglutinat tots els resultats mitjançant l'etiqueta #betterAAC.

Els primers fruits d'aquesta enquesta són que l'AAC ha millorat o canviat alguns dels seus serveis, com es pot veure en l'apartat *Millores dels serveis per als socis*. I ha aportat un gran ventall de dades referents a les necessitats, demandes i inquietuds dels associats. Així mateix, ha proporcionat una rica informació per a la reflexió sobre els

professionals que formen part del sector i que sí són socis de l'AAC, i la resta de professionals (per exemple: treballadors del sector privat o gent menor de 40 anys) que no es plantegen ser socis de l'AAC. Per a l'any 2019, volem aprofundir en aquesta reflexió a fi de millorar els serveis que oferim als actuals socis per tal de ser útils a la resta dels professionals i, finalment, per ampliar la base associada de l'AAC.

L'activitat de l'AAC a la CNAATD

L'AAC ha continuat col·laborant amb la Comissió Nacional d'Avaluació, Accés i Tria Documental del Departament de Cultura de la Generalitat. Hi ha participat com a membre l'arxivera Mercè Aymerich en substitució de Joan Soler, que ho havia estat fins aleshores. Participar en aquesta comissió és estratègic i important per continuar bastint una doctrina sòlida en matèria d'avaluació i disposició de la documentació i la informació pública, que contrasti amb la doctrina de l'accés a la informació o la protecció de dades. L'objectiu és establir ponts d'enllaç i un espai comú de presa de decisions profundes i justes.

Jornades científiques

XIII Jornada d'Estudi i Debat 2018

L'objectiu de la Jornada, amb el títol «Els arxius que volem», era copsar quines són les demandes i quina visió tenen respecte al sistema d'arxius els col·lectius professionals i cívics propers al nostre, en el marc de la revisió general del model arxivístic a Catalunya que l'AAC impulsa des de fa uns anys. Sota aquesta premissa, es va conformar un programa que, d'una banda, fixés els termes del debat mitjanant dues ponències inicials i, de l'altra, que comptés amb la participació de destacats representants dels àmbits més rellevants al nostre entendre per a les taules rodones.

Pel que fa a les ponències, la inicial d'Ismael Peña-López va mostrar quin podria ser (i hauria de ser) el rol dels arxius com a peça fonamental d'un govern obert creïble i eficient. La segona, per part de Josep Fernàndez Trabal, va presentar el Pla Estratègic d'Arxius i Gestió Documental.

Pel que fa a les taules, tant la del matí (Govern digital i rendició de comptes), dedicada a l'àmbit de la gestió documental, com la de la tarda (Innovació i socialització), dedicada al patrimoni documental, van aportar un complet panorama de les necessitats que tenen nous i no tan nous usuaris dels arxius (anticorrupció, drets humans, activisme cívic, periodisme de dades, gestors culturals, etc.). I també de la manca de connexió entre aquestes i els serveis que els arxius ofereixen, sia per desconeixement de la seva existència o per incapacitat d'oferir-los, a causa de frens polítics o també propis. Finalment, cal destacar les càrregues de profunditat que Xavier Marcet va llançar respecte al futur del sector davant la quarta revolució industrial (*big data*, intel·ligència artificial, etc.).

Les aportacions dels ponents van complir en gran manera les expectatives, però clarament la recepció per part d'un sector del públic no va ser gaire positiva. Es va criticar obertament la imprecisió d'alguns termes emprats pels ponents, la confusió entre tipus de servei o les «obvietats» que aparentment demanaven. Potser, pensant en la professió, caldria analitzar d'on surt aquest enuig i, en tot cas, revisar cap a on s'hauria de focalitzar (no sembla el més intel·ligent fer-ho cap a l'usuari, sincerament).

Pensant en el futur de la JEID, una estructura a base de diàlegs (professional convidat-arxiver) permetria millorar la recepció de les idees no arxivístiques expressades (i no quedar-se en la forma). Cal, probablement, un replantejament de la JEID, atès que la

seva estructura ha quedat obsoleta, com evidencia la desproporció d'assistents entre el matí (gairebé un centenar) i la tarda (màxim una cinquantena).

X Laboratori d'Arxius Municipals 2018

L'AAC ha coorganitzat amb la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, aquesta desena trobada de l'arxivística municipal del país. Aquesta jornada, plenament consolidada d'ençà de fa vint anys, ha gaudit de la participació de prop de dos-cents assistents. La temàtica triada ha estat la de la revolució de les dades, en què la gestió i la preservació de les dades han estat dos dels principals reptes de l'arxivística contemporània. S'ha celebrat a l'espai Caixafòrum de Barcelona.

Jornades Antoni Varés 2018

L'AAC ha participat, com cada dos anys, en l'organització i el finançament de les Jornades d'Imatge i Recerca – Jornades Varés, que s'han celebrat a Girona el mes de novembre. La temàtica anava adreçada a tractar temes innovadors en matèria de gestió de fons fotogràfics i audiovisuals, des d'una perspectiva que transcendeix la mera conservació i, sobretot, orientada a la difusió, la popularització i el foment de les polítiques de retorn social, que cada vegada més s'incorporen en aquests fons. Les jornades han estat seguides per gairebé dues-centes persones, totes elles procedents d'àmbit nacional i internacional.

Jornada de Govern Digital Local 2018

L'AAC ha participat en el Congrés de Govern Digital Local celebrat el mes de març al CCCB de Barcelona, fruit de la col·laboració estable que hi ha entre la nostra entitat i el Consorci de l'Administració Oberta de Catalunya. Hem participat en quatre taules rodones parlant del Model de Maduresa en Gestió Documental per la Transparència, sobre mesures arxivístiques que es poden emprar per garantir una transparència més adequada i facilitadora de l'accés a la informació, entre altres temes. Hem disposat d'un espai per a *networking* on s'han establert contactes amb professionals i empreses del sector de les TIC, l'administració digital i la preservació digital.

Jornada d'Educació i Arxius 2018

L'AAC ha participat, com a membre del Comitè Organitzador, en les VI Jornades d'Educació i Arxius, que es van celebrar el dia 9 de juliol del 2018 a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona.

Les jornades s'han dedicat a la construcció del coneixement. En aquest sentit, s'ha reflexionat sobre com els arxius poden afavorir la creació de coneixement per part de l'alumnat, com els arxius es poden fer presents dins el món educatiu i com es pot donar un ús didàctic als documents. La jornada, que va tenir una molt bona acollida de públic tant per part d'arxivers com de docents, va comptar amb ponències, comunicacions, tallers i una taula rodona. El Comitè Organitzador està preparant l'edició de les actes.

Vols destruir documentació pública?

L'AAC ha coorganitzat amb l'Oficina Antifrau la jornada «Destruir la documentació pública: com fer-ho bé». Aquesta jornada ha tingut lloc el mes de febrer del 2018 amb la participació de més de 170 persones. L'espai ha comptat amb diferents ponències i taules rodones per afrontar un espai convergent entre el coneixement arxivístic, la gestió documental, la doctrina d'accés a la informació pública, i les mesures per a la lluita antifrau. Des de diferents punts de vista, com ara l'acadèmic i el professional, s'ha pogut bastir un espai comú de coneixement divers que podem aplicar en els nostres llocs de treball. Aquest acte és resultat del protocol de col·laboració estable que tenim subscrit amb l'Oficina Antifrau des del 2014.

XVII Congrés d'Arxivística de Catalunya 2019

A partir del juliol, s'ha començat a treballar en el disseny del programa científic del Congrés que tindrà lloc al maig del 2019 a Sant Feliu de Guíxols. Així, s'ha format el nucli inicial del Comitè Científic, integrat per la Vocalia de Recerca, la de Formació i Tresoreria, per part de l'AAC, i Marc Auladell, com a tècnic de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, i s'han cercat també perfils professionals pròxims que permetin ajudar en la configuració d'un programa atractiu.

S'ha comptat amb Ricard Faura, cap del Servei de Capacitació Digital de la Generalitat i membre del Consell de Governança dels Arxius i la Informació Pública de l'AAC; Arnau Monterde, doctor en Societat de la Informació i el Coneixement per la UOC, coordinador

del projecte «Tecnopolítica» en el grup de recerca Communication Networks and Social Change a l'Internet Interdisciplinary Institute (UOC), i la periodista Eli Vivas, cofundadora de Storydata i HackKackersBCN, professora de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL.

El 22 de novembre es va fer la primera reunió presencial de tot el comitè, si bé ja s'havia avançat a través d'un entorn virtual de treball. El lema del Congrés escollit ha estat «L'arxiu social: de servei a comunitat», amb la intenció de reivindicar la funció social dels serveis d'arxiu i gestió documental com a generadors de confiança ciutadana. Els objectius fixats, d'acord amb aquesta idea general, han estat: evidenciar el rol de la gestió documental com a fonament del govern obert i l'economia digital; exposar l'impacte de l'ús de tecnologies descentralitzades en la governança de la informació; fomentar models de tractament participatiu al llarg de tot el cicle vital de les dades i els documents; impulsar l'ús de l'arxiu com a mecanisme de reparació i justícia socials; convidar a construir una memòria plural futura del nostre present, i, finalment, debatre sobre el model arxivístic català.

La reunió va servir per tancar i definir els cinc eixos principals del congrés (tecnologies participatives; inclusió i gamificació; reparació i justícia socials; nous patrimonis documentals, i Sistema d'Arxius de Catalunya) i les temàtiques associades. Finalment, entre el novembre i el desembre s'ha contactat amb els ponents internacionals i se n'ha assegurat la participació de gairebé tots.